

POSTANOWIENIE

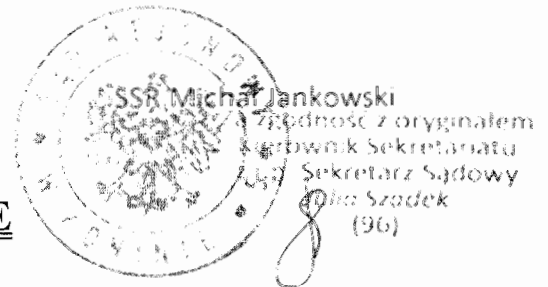
Dnia 21 września 2012 r.

Sąd Rejonowy w Koninie Wydział V Gospodarczy
w składzie następującym:
Przewodniczący: SSR Michał Jankowski
po rozpoznaniu w dniu 21 września 2012 r. w Koninie
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z wniosku: B SA w W
przeciwko : M G
o nadanie klauzuli wykonalności
postanawia:

- I. przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności art. 96, 97, 98 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe /t.jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm./ z art. 2,9,32,45,91,175,177 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- II. zawiesić postępowanie.

UZASADNIENIE

SSR Michał Jankowski
Zgodność z oryginałem
Kierownik Sekretariatu
Sekretarz Sądowy
Olga Szadek
(96)

W związku z rozpoznawaniem przedmiotowej sprawy przez Sąd Rejonowy w Koninie V Wydział Gospodarczy nasunęła się sądowi pierwszej instancji wątpliwość co do zgodności wyżej wskazanych przepisów z powołanymi w sentencji normami konstytucyjnymi i międzynarodowymi.

Analizując wskazane uregulowania Sąd pragnie wskazać na bardzo znaczący i dobitny pogląd wyrażony w doktrynie i zacytować go w obszernym fragmencie.

/.../ Nie zmienia to faktu, że rozwiązań jurydycznych analogicznych do tych, które wynikają z art. 96-98 PrBank nie znało i nie zna żadne ustawodawstwo krajów Europy Zachodniej, a z krajów Europy Środkowej / postsocjalistycznej/ identyczne rozwiązanie zna jedynie prawo węgierskie. Banki działające w Polsce i mające siedzibę w naszym kraju dysponują instytucją prawną w zasadzie nieznaną w cywilizowanych porządkach prawnych, gdyż uzyskały kompetencje nieznaną w cywilizowanych porządkach prawnych, gdyż uzyskały kompetencje do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, których moc prawna jest równa mocy prawomocnych orzeczeń sądowych. Powyższe rozwiązanie prawne ewidentnie łamie rzymską zasadę nemo iudex in causa sua i ma wszelkie cechy regulacji niezgodnej z Konstytucją RP, gdyż uprzywilejowując banki jawnie dyskryminuje podmioty niebankowe jako dłużników w obrocie cywilnoprawnym. To, że do dziś TK nie stwierdził niezgodności z Konstytucją art. 96-98 PrBank wynika, jak się wydaje, jedynie z faktu, że w 1997 r. został

zastosowany swoisty instrument prawny w postaci konstrukcji jurydycznej nazwanej w art. 97 PrBank „pisemnym oświadczeniem dłużnika banku o poddaniu się egzekucji”. Wprowadzenie tego oświadczenia dłużnika banku, rzekomo dobrowolnego, miało złagodzić dyskryminacyjny z natury rzeczy charakter bankowego tytułu egzekucyjnego, według formuły volenti non fit iniuria. Każdy uczestnik obrotu bankowego z udziałem banków wie z własnego doświadczenia, że mówienie o dobrowolności składania oświadczenia przez kontrahenta banku o poddaniu się egzekucji jest fikcją, gdyż żaden bank jako przyszły wierzyciel nie dokona z klientem /potencjalnym dłużnikiem/ żadnej czynności bez uprzedniego podpisania przygotowanego przez bank formularza o poddaniu się egzekucji. Wbrew głośzonym często opiniom o podobieństwie pisemnego oświadczenia kontrahenta banku z art. 97 PrBank z poddaniem się egzekucji w drodze aktu notarialnego w trybie art. 777 § 1 pkt 5 i 6 kpc należy stwierdzić, że są to instytucje całkowicie od siebie odległe, gdyż bankowy tytuł egzekucyjny wystawia sam wierzyciel, czyli bank, zaś tytuł egzekucyjny w postaci wyżej wymienionego aktu notarialnego sporządza notariusz jako podmiot trzeci realizujący w pewnym ograniczonym zakresie funkcję z zakresu ochrony prawnej. /cyt za dr Jan Mojak Bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko spadkobiercom dłużnika, Monitor Prawniczy 11/2011/.

Sąd w pełni podziela przedmiotowy pogląd doktryny.

Wskazywane przez Sąd uregulowania prawne budzą poważne wątpliwości co do ich zgodności z przywołanymi przez Sąd normami konstytucyjnymi i międzynarodowymi. Słusznie glosator zauważył, iż banki w obrocie cywilnoprawnym są szczególnie uprzywilejowane, a klienci banków dyskryminowani. Żaden inny podmiot prawny nie ma bezpośredniej możliwości wystawiania tytułów egzekucyjnych. Bankowy tytuł egzekucyjny przy tym nie podlega merytorycznej kontroli Sądu, gdyż postępowanie klauzulowe sprowadza się w uproszczeniu do kontroli wymagań formalnych wystawionego bankowego tytułu egzekucyjnego. Bardzo często w praktyce klauzule wykonalności nadawane są przez referendarzy sądowych. Postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nie są doręczane po ich wydaniu bezpośrednio dłużnikom. Następuje to dopiero po wszczęciu egzekucji. W ten sposób obywatel Rzeczypospolitej związany stosunkiem obligacyjnym z bankiem nie ma możliwości w toku przewodu sądowego bronić się przed niekorzystnym dla jego interesów procesowym orzeczeniem. Każdy inny podmiot prawny w Polsce ma możliwość podnoszenia w toku procesu zarzutów formalnoprawnych i merytorycznoprawnych przeciwko roszczeniu wierzyciela. Osoba zawierająca umowę z bankiem nie ma takiej możliwości i nie ma takich samych praw jak inni dłużnicy. W omawianym zakresie państwo polskie, poprzez uregulowania prawa bankowego oddało wymiar sprawiedliwości w ręce banków, a nie powołanych do tego sądów powszechnych stwarzając sytuację nierównego traktowania przez władze publiczne części swoich obywateli. Takiej konstatacji nie zmienia fakt, iż dłużnikowi przysługuje prawo do wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego. Jest to, bowiem środek wtórny i zwalczający już istniejący tytuł wykonawczy. O ile inni obywatele mają zagwarantowaną możliwość wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego w ściśle określonych przypadkach nawet, gdy kwestionowali roszczenie wierzyciela w toku „pierwszego procesu”, to dla klientów banków powództwo przeciwegzekucyjne pozostaje w zasadzie jedyną możliwością ochrony swoich praw. Nie jest to także sytuacja w której klient banku jest tak samo traktowany jak inni dłużnicy. Tym samym przed wytoczeniem powództwa egzekucyjnego osoba związana umową z bankiem pozbawiona została prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpoznania sprawy przez niezależny, bezstronny i niezawisły Sąd.

W ocenie Sądu Rejonowego podstawową zasadą demokratycznego państwa prawa jest, aby obywatele byli równi wobec prawa i aby sprawiedliwość urzeczywistniana przez władzę sądowniczą była egzekwowana sprawiedliwie. Obecne uregulowania prawa bankowego przeczą tej zasadzie.

Polskie uregulowanie prawne pozostaje w sprzeczności z art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. /Dz.U.1993.61.284/. Zgodność postępowania z wymogami art. 6 ust. 1 należy oceniać, biorąc pod uwagę cały jego przebieg. Trybunał potwierdził, że art. 6 ust. 1 zobowiązuje sądy do odpowiedniego uzasadniania wyroków. Sądy, ale również inne organy władzy - nawet jeśli mają pewną swobodę wyboru argumentów i przyjęcia lub odrzucenia dowodów - mają obowiązek uzasadniania swoich działań, przedstawiając argumenty, które - w ich mniemaniu - przemawiały za taką, a nie inną decyzją. Uzasadnienie decyzji **wskazuje również, iż strony zostały wysłuchane, a poza tym umożliwia stronie odwołanie się oraz możliwość doprowadzenia do kontroli zaskarżonej decyzji w instancji odwoławczej**. Jedynie decyzje z uzasadnieniem umożliwiają publiczną kontrolę wymiaru sprawiedliwości.

Na tle tego uregulowania wskazano, iż każdy zarówno w postępowaniu karnym jak i cywilnym musi mieć możliwość przedstawienia we właściwy sposób swojej sprawy, w warunkach które nie stawiają go w wyraźnie niekorzystnej sytuacji w stosunku do strony przeciwnej /orzeczenie Bönisch v. Austria z 6 maja 1985 r., A. 92, § 29; Unterpertingen v. Austria z 24 listopada 1986 r., A. 110, § 29., cyt. za Marek Antoni Nowicki, Komentarz do art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności/

Polskie prawodawstwo bankowe z istniejącym bankowym tytułem egzekucyjnym i ograniczoną rolą Sądu w postępowaniu klauzulowym jest zaprzeczeniem standardów gwarantowanych przez art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

W takim stanie rzeczy na podstawie art. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym /Dz.U.1997.102.643 ze zm./ orzec należało jak w pkt I sentencji orzeczenia.

Z uwagi na powyższe zgodnie § 106 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2012 r. regulamin urzędowania sądów powszechnych / Dz.U.2007.38.249 ze zm./ postępowanie należało zawiesić.

SSR Michał Jankowski
Za zgodność z oryginałem
Kierownik Sekretariatu
Sądowy
Iga Szadek
(38)